

"AMERIŠKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:

Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50 Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00 Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50
Za Cleveland po raznašalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00; četrt leta \$1.75
Za Evropo celo leto \$7.00, pol leta \$3.50.
Posamezna številka 5 cente.

Vsa pisma, dopise in denarne pošiljave naslovite: Ameriška Domovina,
6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Tel. Henderson 0628

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers

Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office
at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

83

No. 90, Sat., April 16th, 1932

Dobrodelne družbe in naši ljudje

Lansko leto, novembra mesca, smo nabrali v Clevelandu nekaj nad pet milijonov dolarjev za blagajno takozvanega Community fonda. Svota je bila nekoliko višja, kot leto prej, ker se je govorilo, da so tudi večje potrebe, kot so bile pred letom dni, in veliko večje kot pred štirimi ali petimi leti.

Cleveland je začel z običajem prispevati letno z gotovo svoto v Community fond, pred nekako dvanajstimi leti. V ta fond morajo plačati delavci v vseh tovarnah, katerim enostavno odtrgajo od plače, nadalje vsi uslužbenci v uradih, trgovci, skratka vsi. Nabralo se je letno od \$3,000,000 do \$5,000,000, kakor so zahtevale potrebe. Včasih več, včasih manj.

V takovanih "dobrih časih," ko se je delalo v tovarnah in pisarnah normalno, seveda nihče ni čutil dosti, ako je prispeval deset ali petnajst dolarjev letno za Community fond. Utrgavali so mu to pri mesečni plači po en dolar ali dva, in če se je delalo stalno, se to seveda ni dosti poznalo. Kdor služi, tudi lahko plača. Tudi "Ameriška Domovina" je prispevala vsako leto precejšnjo svoto za Community fond. Enako so prispevali tudi vsi naši slovenski trgovci.

Community fond je bil namenjen v podporo siromašnim družinam. Izdalo se je geslo, da v Clevelandu nihče ne sme trpeti pomanjkanja, in kdor je brez lastne krivde zašel v nesrečo in trpljenje — tu imamo Community fond, da deli podporo. In podpiralo se je iz tega fonda vsakovrstne zavode, akcije, podjetja, družine, bolnice in ljudi, včasih potrebno, včasih ne!

Dokler so vladali dobri časi, se je pač malokdo zmenil, kam gre in kako gre denar. Med našimi ljudmi je bilo malo revščine in pomanjkanja, prvič, ker je večina ljudi bilo zaposlenih in je služila denar, drugič pa tudi, ker naši ljudje strašno neradi prosijo pri tujcih, in ima že vsak tega ali onega domačina, ki mu v stiski pomaga, ali so pa zavarovani pri društvi in bratskih organizacijah, ali se pa rojaki skupaj zberejo in pomagajo s prispevki!

Karakteristika našega naroda je, da silno rad pomaga svojemu v pomanjkanju in trpljenju. Kadar časopis pozove narod, da je treba pomagati temu ali onemu, ob vsaki priliki se je narod sijajno odzval in pomagal. Naš narod je ob vsakem času boljše skrbel za svoje v potrebi, kot pa vse dobrodelne družbe skupaj in vsa mestna podpora. Tako smo bili tem dobrodelnim družbam v jako malenkostno nadlego, ker smo sami poznali svoje brate, ker smo se zavedali gesla, da smo sami sebi najbližji, in če si sami ne pomagamo, nam bo težko kdo drugi pomagal. Stotisoče dolarjev se je zbralo med našim narodom v Clevelandu v zadnjih desetih letih, da smo si pomagali eden drugemu.

Toda prišlo je leto, 1929, prišli smo v leto 1930 in v leto 1931, in pod blagoslovom republikanske vlade se je naš gospodarski in družabni položaj popolnoma spremenil. Delavci, ki so prej prispevali 90 procentov v Community fond za dobrodelne družbe, so zgubili delo, in nič več jim niso mogli utrgati od njih plač prispevkov za Community fond iz enostavnega vzroka, ker ljudje niso več delali v tovarnah in niso več dobivali svojih plač. Iz praznega žepa ne dobiš desetakov in dvajsetakov!

Mnogo naših ljudi je bilo, ki so si tekom dobrih časov prihranili več ali manj denarja za slabe čase. Vsakdo, kdor ima odprte oči in razum, mora vedeti, da dobri časi ne morejo vladati neprestano, in da pridejo za dobro letino slabe letine. Toda kakor dobre letine ne trajajo dolgo, tako tudi slabe letine niso bile dolgotrajne, razven sedaj, ko imamo že dvanajst let blagoslov republikanskega režima v Washingtonu.

Oni, ki so si prihranili nekaj stotakov v dobrih časih, imajo danes še nekaj za pod zob, toda kaj pa oni, ki so tudi v dobrih časih sicer hranili, toda jih je glodala bolezen ali nesreča v družini, smrt, študiranje otrok in drugi izdatki. Nekateri so služili po \$6 do \$10 dnevno, toda večina pa le od \$3 do \$5, in kdorkoli ima družino, mora tudi v dobrih časih gledati, kako jo bo preživel s tem denarjem. Vsak izmed vas, ki je pošten in razumen, bo dal priznanje k temu!

So bili seveda slučajji, več ali manj številni, ko so gotovi delavci, ki so dobro delali, naravnost neumno zapravljali denar, ki nikdar niso videli banke od znotraj, ki so poglani po grlu ali kako drugače sleherni dolar, ki so ga zaslužili, in ki se nikdar ni več vrnil k njim. Ti so danes največji reveži, in morda jih bo dolgotrajna gospodarska depresija izučila kaj boljšega za bodočnost.

Toda dočim so taki slučajji med nami bolj redki, pa je potrebno danes, ko mesta, države, dobrodelne družbe, privatni viri in drugi razdajajo milijone brezposelnim, da se ozremo, kako se podpora deli med našim narodom. Tozadevno bomo spregovorili v prihodnjem članku.

D O P I S I

Euclid, O. — Zdi se mi, da na se mi zdi pa "Mrtvec na waterlooškem mostu." Vem, da Vendar bi se rad tem potom pohvalno izrazil za razne zanimive povesti, ki jih čitam v Ameriški Domovini. Najbolj zagonet-

Jaz bi se v to razpravo ne podal, ker sem ga preveč polomil pri štetju zajcev in piščancev. In da je Vaša hudomušnost—oprostite—zopet tukaj vmes, sem popolnoma prepričan. Vendar bom pa eno povedal, pa magari če ustrelim kozla, namreč, da za ime mrtveca na waterlooškem mostu in za njegovega ubijalca še danes nihče ne ve, tudi londonska policija ne. Sedaj sem že pri sedemnajstem poglavju, pa ima slavni detektiv Gilmartin še enega na muhi, da je mogoče Gottschalk mrtvec. Kako bom šele jaz vedel, ki nisem bil takrat zraven?

Da, kakor izgleda, zima nas ne bo še kmalu zapustila in se vrnila ljuba pomlad. Danes kar preklecimo vije. Zabe so se ustrašile ter utihnile po mlakah, ker jih je zopet pokrila ledena skorja. Ptiki bežijo in iščejo zašitja. Po breskvah in črešnjah že odganja v popkih cvetje: da bi le mrzav preveč ne škodil.

Kar sem slišal zadnje nedeljo in pondeljek, bi rad naznanil tudi širši javnosti po našem mestu in okolici. Na vsak način bo nekaj zanimivega, ko se priredi posebna predstava meseca maja v korist cerkve in šole sv. Kristine, takozvani "Minstrel show." Sodelovali bodo pri tem tudi zunanji ljudje s pomočjo naših mlajših mož in mladeničev. Umevno je, da je tudi naša dolžnost, da se pokažemo. Če je le mogoče, posetimo gori eno-njeno predstavo, ki bo v korist naši slovenski fari v Euclidu. Gotovo je težko v današnjih časih podpirati vsestransko. Ljudje hočejo nekaj za denar, če drugega ne, pa vsaj dobro mero duševnega užitka. Prireditev se vrši v Shore High School na Bliss Rd. in Babbitt Rd. Nadaljnja poročila in podrobnosti še sledi. Pozdrav!

Anton Potokar.

Cleveland (Collinwood), O.—Kot je že znano širši javnosti, smo tukaj v naši naselbini ustanovile ženski demokratični klub pod imenom "Waterloo Rd. Democratic Club." Naša prva seja se vrši v torek 19. aprila ob osmih zvečer v Turkovi dvorani na Waterloo Rd. Prosim, da se vse članice udeležijo v polnem številu, ker imamo nekaj važnega za članstvo kluba. Pa vsaka naj pripelje kako novo članico, ker pristopnina je samo en dolar na leto. Pristopi lahko vsaka državljanka, naj bo Slovenka ali Hrvatca, sploh vse Jugoslovanke, ki so državljanke. Torej pridite v torek 19. aprila vse v Turkovo dvorano ob osmih zvečer.

Slišim pač opazke, da bo vse skupaj zaspalo. Pa saj me nismo prve in ne zadnje, ki smo ustanovile demokratični klub. Ako čitate Ameriško Domovino, je vedno kaj notri od demokratov; ali ustanovijo nov demokratični klub, ali ima kak tak klub sejo ali kaj drugega. Torej nismo same, da smo se organizirale v demokratičnem klubu. Bližajo se zopet volitve in zopet bo treba dati glasove za te in one kandidate.

Ako se bomo Jugoslovani, ameriški državljani organizirali, po tem je še upanje, da bo prišel kak Jugoslovani na kako višje mesto, v kak pomembnejši urad. Če človek ničesar ne poskusi, ničesar ne ve, pravi pregovor in vsaka šola nekaj stane.

Ker mi nobena Jakotova kolona ne uide, sem včeraj tudi brala o prepiru radi fižola. Pa sem se spomnila na zgodbo, ki se je zgodila v Pueblo, Colo. in je resnična na vso moč. Neke gospodinja je naročila enemu svojih bordarjev, naj gre saditi fižol na njivo, ker ravno nima drugega dela. Daleč mu ga je cel besket, da ga posadi. Bordarju se zaviha nos, ampak ker je hotel priti z gospodinjo v navzkrižje, vzame besket s fižolom in gre na malo njivico zadaj za hišo. Tam se najprej ozre

okrog sebe, če ga kdo vidi in ker ne vidi žive duše v bližini, izkoplje globoko jamo in ves fižol strese vanjo. In za blagoslov, da bi fižol dobro rodil, reče: "Na, hudič, sedaj ga menda ne bo drugo leto vsak dan na mizi!" Ko pride čas, da bi fižol skatili, hodi gospodinja vsak dan na njivo gledat, kedaj bo pokukal iz zemlje. Toda po vsej njivi je vladal lep mir, samo na sredi vidi, da fižol eden drugega ven rine. Čudno se ji zdi in prijazno vpraša bordarja: "Janez, kam si pa fižol usadil? Saj je ves na enem kupu."

"Veš kaj, Marjana, pes ga ne je, mačka ga ne je, še miš ga noče, ga pa jaz tudi ne bom jedel in sem ga zato stresel vsega v eno jamo."

Tako je tudi moje mnenje: fižola sploh ni treba saditi, pa bo mir po njivah in pri družinah.

Pozdravljam vse demokrate in čitatelje Ameriške Domovine.

Frances Klun.

Euclid, O.—O Jaka, kaj takega, pa še ne. Ne bom pozabila tistega dne, ko sem bila tudi jaz med srečnimi rešiteljicami uganke, "kokoš ali jajce." Kako sem šla ponosno po obljubljeni nogavici k Tonetu Logarjovu. Pa misliš, da mi jih je res natikav na noge tiste "štunfe"? Kaj še. Ni ga bilo doma. Vsak izgovor je dober, če vrjemate al' pa ne. Pa saj ni nič za to. Mi je pa njegova hčerka tako prijazno postregla z najfinejšimi nogavicami. Da jaz takih ne kupujem, to se razume. Če bi jih naš slovenski čarovnik Mr. J. J. Grdina dobil v roke, bi jih lahko spravil v malo krogljico, in bi potem vse izginilo. Zato jih bom imela bolj za spomin, ki ne vem, ako bom še kedaj katero pogruntala. Rada bi pa le vedela, če so se tudi collinwoodski in clevelandski fantje tako dobro rešili kakor se je naš Tone Logarjev? Da ne pozabimo obiskati naše trgovce, kadar kaj potrebujemo za dom, ker tudi slovenski trgovec veliko žrtvuje za dobrobiti družtev in ustanov. Podpirajmo jih po svojih močeh. Listu "Ameriška Domovina" pa želim novih naročnikov kot lista in travo in ne bi smelo manjkati tega lista v nobeni jugoslovanski hiši. Pa še pozdrave vsakemu mal', Jakatu pa največ.

Frances iz Miller Ave.

Girard, O.—Naše slovenske žene in dekleta so se zbrale v torek, 12. aprila v SND in so rekle, da hočejo tudi one nekaj napraviti v korist naselbine. Zato so pa ustanovile ženski gospodinjski klub, ki smo ga vsi veseli, kajti ako nimamo žensk v svojem krogu, ni nobenega veselja. V odbor so bile izvoljene: predsednica Mary Cekuta ml., tajnica Frances Blažič, blagajničarka Mary Bogataj, zapisničarka Helena Kogovšek. Le korajžo, žene in dekleta!

Brezposelnih se tudi pri nas ne manjka. Mi, Slovenci, smo toliko srečni, da še nismo občutili krize, je pa veliko drugih revežev v mestu. Ker smo pa Slovenci dobrodušen narod, tudi vedno priskočimo na pomoč drugim, zato je zadnja direktorska seja SND osvojila sklep, da se pomaga brezposelnim, kolikor je mogoče. Za pobiranje darov sta prevzela; tajnik SND Matija Leskovec in delničar Frank Zalogar. Obema se prav lepo zahvalim za trud v imenu pomožnega sklada. Posebno zahvalo pa izrekam v imenu SND vsem, ki ste prispevali v pomoč tem revežem. Bodite uverjeni, da ako bomo mi Slovenci pomagali, bomo tudi mi lahko zahtevali od drugih, ako bomo potrebovali pomoči.

John Dolčić.

Pijani študenti

Kakih 300 študentov iz Case School of Applied Science je vdrlo predsinočim v tri razna gledališča, kjer so razgrajali. Policija jih je 30 zaprla.

SLOVENSKA ŠOLA

Če imamo Slovenci v Ameriki kakšno potrebno ustanovo, ki smo jo zasnovali sebi v korist, v korist splošnosti ter posebno v korist naši mladini, so to naše slovenske mladinske šole. Ako hitro pomislimo na dobo našega priseljevanja, vidimo, da smo si snovali različna društva, ki so nas v nesrečah gmotno podpirala, zaeno pa so nam bila tudi v razvedrilo. Lice današnjega razpoloženja vseh naših podpornih organizacij ter posameznih društev se močno spreminjajo. Finančne težkoče so povsod enake, da ne rečem izredno slabé. Denar, slavni \$, za katerega že ves svet leti, odkar si ga je človek ustvaril, se nahaja v vedno trših pesteh. Boj za obstanek je vedno hušji in v času, ko se nahajamo v tem razpoloženju pozabimo, da smo prezrli naš rastoči mladež.

Mnogo slovenske mladine je, ki govori naš jezik, po starših, več jih je, ki ne znajo govoriti, so pa tudi taki, ki zaničujejo jezik svoje matere, kar je najslabše. Starši, ki sami niso obiskovali dosti šol, težko dokažejo svojim otrokom lepi izraz in visoko kulturno stopinjo, na kateri temelji naše slovo. To je tudi vzrok, da so otroci mrzli za našo stvar v splošnem. Danes se marsikje kaže bridka resnica, da so taki otroci mrzli celo napram staršem, ko odraščajo. Zaraditega je potrebno, da se našo mladino seznanimo z našim jezikom in literaturo z razvojem, običajem in zgodovino našega naroda. Dvajset let nazaj ni bilo težko reči, kaj bo čez 20 let. Težko pa je danes povedati, kaj nas še čaka. Vemo pa, da se slovenski narodi dvigajo. Vemo, da ves svet čaka na Rusijo, v doglednem času se bodo vsi slovenski narodi merili s svetom. In, ali ne spadamo mi med nje? Ako so višje šole in celo univerze pričele s poukom slovenskih jezikov,

DVAJSET LET MED CLEVELANDSKIMI SLOVENCMI

J. J. Oman

Malo me vest peče, da sem začel te spise. Včasih se mi vidi, tako malo zanimivi, da je škoda trati prostor v listu. Ker pa že pregovor pravi, da človek ni zanesljiv sodnik o svojih razmerah, zato bom vse zadevo prepustil uredniku. Če on reče, halt — konec bo —. Dekler pa on ne črneh besedce, bom nadaljeval. Mudi se bom še malo pri sv. Vidu, potem se obesim na zadnji konec prvega truka, ki bo peljal v to smer in se preselim k sv. Lovrenču.

Ali ste že kdaj slišali, kako je Father Ponikvar prvič našel slovensko naselbino sv. Vida v Clevelandu?

Father Ponikvar, kakor veste, je bil takoj po prihodu v clevelandsko škofijo postavljen za župnika slovenske cerkve sv. Cirila in Metoda v Lorain, O.

Ravno se je dobro privadil tamojšnjim razmeram in dobrim ljudem priljubljen, ko je prišlo povelje od višje cerkvene oblasti, da naj se preseli v Cleveland k sv. Vidu, kamor je bil imenovan za župnika in naslednika Father Hribarja, ki je bil premeščen v Barberton.

Father Ponikvar je toraj, hočeš nočeš, moral pobrati svoje reči skupaj in se posloviti od dobrih lorainških prijateljev ter se podati na pot proti Clevelandu. Dospelvi v to, veliko mesto, je vedel samo to, da mora vzeti St. Clair karo in se peljati na vzhod. Ni pa vedel natančno kje se izstopi, da pride človek k sv. Vidu. Ko se tako vozi nekaj časa in ga je že skrbelo, kje bo izstopil, se kara vstavi na nekem vogalu in nekaj potnikov izstopi. V tem hipu pa se pokaže iz saluna precej velika postava s klobukom na enemu ušesu in zavihanimi mladimi brkami. Vstopi se na kraj hodnika, zameži na oba očesa in

potem menda ni nevarnost, ako naši otroci znajo jezik svojega naroda.

Naši narodni domovi šele takrat služijo svojemu najvišjemu namenu, kadar se v njih poučuje naš jezik. Nimam namena s tem podcenjevati razdoko bogate angleške literature, katere začetnikom ni bilo treba iti v preganstvo zaradi pohujšanja, ko so stavili temelj in gradili neumrjoča dela svetu. Namen pa imam pozivljati naš živelj k sodelovanju plemenitega dela, ne samo da vzdržimo, ampak razširimo in spopolnimo razvoj slovenskih šol v vseh naših naselbinah.

Slovenska šola na Holmes Ave., katera ima učni čas od 9. do 12. vsako soboto, ima sedaj dva razreda. Pouk je v najlepšem redu. V petek, 22. aprila bo ta šola priredila predavanje za starše in otroke v zgornji dvorani, vstopnina prosta. Vabljeni so vsi prijatelji šole. Število otrok se množi nad 150. Šola ima tudi stražnika, da pazi na otroke proti nesreči na cesti.

Slovenska šola na Holmes Ave. je sprejela ob ustanovitvi zelo prijazen odziv od društev kakor od splošnosti. Ker imamo dvorano za šolo brezplačno, se mora priznati direktoriju Slovenskega Doma pred vsem najlepšo zahvalo, kajti le na ta način je mogoče vzdržati šolo. Vse, kar je stroškov so: zvezki, svinčniki, papir itd. Odbor z učiteljem vred nima plače. Strah da bi kdo obogatel, je torej brez podlage. Slučajni preostanek bi omogočil, da se nagradi učitelja za primerno nagrado.

Tako torej obstaja naša šola, ki se bo zaključila koncem junija meseca z prijazno prireditvijo, katere bodo veseli vsi. V nadi, da bo rodilo započeto delo dober sad, bilježim s pozdravom, za šolski odbor:

M. I. Lah.

DVAJSET LET MED CLEVELANDSKIMI SLOVENCMI

J. J. Oman

zavriska na vse grlo, da se je razlegalo na daleč po mestu. Ljudje so prestrašeni skočili k oknom, misleč, da je prišel kdo pod kolesa in od same bolečine tako cvili. Father Ponikvar pa je mirno dejal sam pri sebi: "smo že tam." Vstal je in naročil konduktjerju: "next stop, please." N se motil. Izstopil je na 61. cesti.

Vrisk kranjskih fantov se je pogosto čul v Clevelandu po slovenskih cestah. Pri nas v Newburghu se je navadila vriskati celo železniška lokomotiva, "čvič inža," ki je pogosto med svojim letanjem sem in tja ponavljala ta planinski izraz veselja. Še danes me zbudi po noči ta hembra kranjska lokomotiva, dasi je po cestah že dolgo tega utihnilo vriskanje. S priseljevanjem vred je ponehalo tudi to.

Ne bo morda napačno, ako omenim tukaj nekoliko priseljevanje-Slovencev v Cleveland.

Pred dvajsetimi leti so se pogosto pojavili na cesti in v družbi novopriseljenci. Spoznali smo jih lahko po obleki in moške tudi po brkah. Vsak je prinesel vsaj toliko mahu pod nosom, da se je videlo, da bo morda enkrat nekaj zrastlo tam. Vse druge znake na to, da so novoprišleci so radi dajali stran, le brkov niso radi pustili. "Ja, potem bom pa zgleddov, kot baba," je bil odgovor na nasvet, da naj da slovo mahu pod nosom. Za "grinarja" ni hotel nikdo ostati in tako so kmalu spravili starokrajško obleko v skrinjo in so se oblekli v ameriško, v kateri so nekateri zgleдали zelo nerodni in se tudi tako počutili. Škoda je bila ta, da so v gotovih slučajih z obleko odložili tudi svoje lepe običaje in pobrali druge manj vrle, misleč, da mora v Ameriki biti vse drugače in,

(Dalle na 3. strani)

Če verjamete al' pa ne.

Jaz bi rekel eno, ki se morda vam ne zdi, ampak bo najbrže prava, namreč: Če bi imeli vsi javni uradniki po vsej deželi normalne prste in mesto bisag čisto navadne žepe, da bi nam ne bilo treba plačati najmanj 100 let nikakega davka.

△

Nekaj bi dal, da bi videl v srce našim slovenskim republikancem v Clevelandu, ki so pri zadnjih volitvah s tako ihto podpirali našega cenjenega okrajnega blagajnika in mu prirejali parties, kaj si te dni mislijo in kako jim brca okrog njih srca.

△

Nekaj je gotovo in čujte in budite, ker slišali boste še mnogo nebesko lepega izza gospodovanja prečastih republikancev. Čakajte, da demokratje odprejo vse predale in privlečejo na dan vse umazano perilo!

△

To je pa vse radi tega, ker so razdali republikanci vso "Pamet." Tudi iz urada okrajnega blagajnika se je prispevalo za "Pamet," zato so pa sedaj v takem zosu, ker so delali brez pameti.

△

Kakor sem slišal, bomo drugi mesec obhajali v Euclidu veliko in redko slavnost, ko se bo odpovedal županskemu stoleu priljubljeni Carl. Ob tej priliki mu nameravajo napraviti bakljado in Nace bo deklamiral novo pesem, ki bo na rime in sicer po napevu: "Ubežni kralj."

△

Mnogo je stvari, za katere bi ne smeli dolžiti republikance. Ena teh je nezaposlenost med republikanci.

△

Prijatelj je bil na obisku v starem kraju. Peljal se je skozi Pariz in ker je gotovo videl mnogo zanimivega, sem ga vprašal, ko se je malo oddahnil:

"Praviš, da si bil v Parizu? Kako je pa kaj tam?"

"Mejdunaj, to ti je pa imenitna dežela. In kako so ljudje tam izobraženi! Tam že vsaka dekla govori francosko."

△

Gospodinja je imela v prvem rjadstropju pečlarja za najemnika. Nekega dne sliši nekakšen čuden ropot nad seboj, pa gre gori in potrkna na pečlarjeva vrata:

"Kaj pa počnete, Mister Bingel?"

"Na gosli igram, gospa," je menil pečlar.

"O, hvala Bogu, mislila sem že, da jagate posteljne noge," se je oddahnila hišna gospodinja.

△

France z našega hriba, je rojak iz Krasa, rojen tam, kjer pridelujejo terana. France tudi v tej deželi ne more pozabiti te nebeske pižave in si jo vsako leto nekaj napravi. Povedal mi je, kako tam, kjer je ona doma obratjajo terana. Kadar otrok joka, pa ga mati potolaži: "Ti ho bodi in molči, če ne ti bom dala terana pit!" In otrok je tiho. Ni čudno potem, da me France že dve leti vabi in to brez uspeha ne ta slavni terand. Povabil me je še leta 1929 s sladkimi besedami: "Jaka, pridil k meni v vas, ti bom dal terana pit!"

△

Ameriški tramp pride v mesnico in pravi:

"Dajte mi en funt mesa za psu."

Mesar premeri trampa in reče:

"Ali naj ga zavijem, ali boš kar tukaj pojedel?"

**DVAJSET LET MED CLEVE-
LANDSKIMI SLOVENCMI**
John J. Oman

(Nadaljevanje iz 2 strani)
da kar je starokrajskega, je vse slabo. Pa ni tako. Kar je dobroga, to drži pa bodi kjer hočeš. Resnica je, da se moramo glede zunanjih šeg obrniti po ljudeh med katerimi živimo. Že pregovor pravi; "kadar si v Rimu, se obnašaj kot Rimljan." S tem pa ni rečeno, da moramo vse dobre lastnosti in navade vreči v koš. To se je prevelikokrat zgodilo pri Slovencih v Ameriki. Zamenjali so svojo lepo preprostost za nekim namišljenim "amerikanizmom," neko našemljenje s pavovim perjem, kar jim ni prav nič pristojalo. Celu v govorici je bilo to videti. Vmešavali so vse mogoče tuje besede, pa to ne samo neuki, tudi inteligenca je bila kriva, in je v nekaterih slučajih še dandanes, tega šemljenja. Kaj je slično pisarenje družega, kakor pavovo perje. Berite: "Sedajna depresija, ki ni le lokalna, marveč universalna, povzroča situacijo, katera strogo urgira hitro rešitev internacionalnih problemov."

Novoprišleci so se mi smilili, ker sem vedel kako velikansko razočaranje jih čaka. Doma so zapustili zdravo in čisto ozračje. Delali so navadno na polju v božji naravi. Dihali so sveži zrak, jedli tečno hrano, četudi manj mesa. Delali kolkor in kakor se jim je zljubilo. Dasi niso mogli pasti lenobe, je bilo vendar delo bolj prijazno in delali so z veseljem, ker so delali sami zase. Zablestel pa jim je ameriški dolar, kateri se jim je zdel velik kot izhajajoča polna luna in, ker si tam niso mogli zadosti hitro opomoči, prišli so v Ameriko.

Razočaranje je prišlo s teškim delom v tovarni, zaduhli kakor kopa v sredi. Prišlo je tudi s pogostim surovim postopanjem bosov pri delu, kateri so ravnali z njimi kakor sužnji. Še posebno pa je prišlo razočaranje, ko je šel novine kupovat. Doma je računalo le to, da bo služil toliko in toliko dolarjev na dan in vsak dolar je bil vreden takrat pet kron. Ni pa pomislil, da bo tudi pri kupovanju in plačevanju vsak dolar imel pet kron in bo moral pri vsakem dolarju, ki ga izplača, dati peterim kroncam slovo. Dolar se je skrčil tako, da ga je kar zablestelo pri srcu. Imel je že vse izračunano, koliko let mu bo vzelo, da bo plačal dolg na domačiji in pojde nazaj v domovino. Mavrica je bila že tako blizu, zdaj pa zdaj jo bo zagrabil in z njo "vreče denarja." Pa ko je že mislil, da jo ima, mu je izginila in se oddaljila milje v bodočnost. Doma je zapustil prijazno lepo hišico, tukaj stanuje — vsaj sprva so stanovniki — v napol podrti hiši s zamazanimi stenami. Pri delu ni nobene prostosti. Kakor stroj mora iti dan za dnem in hiteti tudi kakor stroj. Ali se je čuditi, da se je pri takem razočaranju otrnila marsikatera solza in si je novoprišlec iskreno zaželel biti zopet nazaj v svojem rojstnem kraju. To domotožje se je le težko zadržalo. Utihtnilo pa je, ko si je malo opomogel, si napravil svoj dom in tega izboljšal, da je bilo domu podobno. Dandanes ima večina ljudi take domove in s tem so ponehale domotožne misli in solze. To nam kaže, da Amerika ni objubljena dežela, v kateri se čedi mleko in med, da bi človek živel brez dela. Tudi ni kraj, kjer bi se denar basal kar z lopato, kakor so si nekateri predstavljali. Od ene depresije pa do druge si ljudje, kateri so delavni in varčni, opomorejo, mogoče hitrejšje, kot bi si opomogli v starem kraju. Tudi ima Amerika marsikatero udobnost, katere stari kraj nima. Toda, kar se pa tiče dela, kar se tiče zadovoljnega idealnega življenja, je pa mogoče mnenje, da je tega več tam, kakor tukaj. Tukaj drvimo in drvimo in zopet drvimo. Ko pa pridemo na mesto, kamor drvimo, ne vemo kaj početi. Celu življenje je samo drvenje, zlasti

POSLOVENIL DR. A. R.:

CARSKI SEL

Bilo je ob eni zjutraj. Izkoristiti je bilo treba temo in še pred zoro priti iz gozdiča na cesto. Toda v kljub temu, da je bila noč ugodna za beg, je bilo vendar skoraj nemogoče, da bi se posrečil.

Mihael Strogov ni hotel ničesar prepustiti slepi sreči. Zato je hotel vse natančno premisliti in pretehtati, preden se odloči.

Iz krajevne lege je sledilo tole: na zadnji strani se ni mogel izmuzniti iz gozda, ker je bil potok ne samo globok, ampak tudi širok in blaten. Zaradi visokega bodičevja ga sploh ni bilo mogoče prekoračiti. Tudi opozko dno najbrže ne bi držalo noge. Na drugi strani potoka so bila tla porasla z grmovjem, med katerimi bi bil beg zelo težaven ali pa nemogoč. Kakor hitro bi tatarski jezdeci postali pozorni, bi ga zasledovali na vse pretege, ga obkolili in gotovo ujeli.

Pripravna je bila torej samo edina pot: glavna cesta. Da se ob robu gozda priplazi do nje, ne da bi vzbudil pozornost tatarskih vojakov, da prejezdijo četrtino vrste, preden bi ga opazili, da konju izšli zadnji ostane nek vztrajnosti in moči, četudi se na bregu Oba zgrudi in pogine, da pride slednjič čez reko, bodisi z brodom, bo diši plavaje: to je bila sedaj njegova neodložljiva naloga.

Vztrajnost in pogum sta se mu spriči nevarnosti podeseterila. Slo je za življenje in dolžnost, za čast in blagor domovine, morda za rešitev njegove matere.

Zato se ni smel obotavljati; lotil se je takoj dela. Ni smel izgubiti niti trenutka več. Zakaj jezdeci so se že spet razgibali. Nekateri so hodili kraj gozda ob cesti gori in doli. Drugi so ležali še pod drevjem, konji pa so se polagoma zbirali.

Mihael Strogov se je izprva mislil polastiti enega izmed usbeških konj, toda dejal si je po pravici, da so prav tako izmučeni in kakor njegov. Bolje je bilo zaupati onemu, ki ga je dobro poznal in ki mu je dotlej tako vrolo služil. Pogumna žival je bila po mestih, in posledica tega drvenja je kratko življenje in prezgodnji grob. Toda dosti tega. Svet je svet, pa naj bo Amerika, ali pa Jugoslavija.

Nekoč sem šel ravno iz mesta. Peljal sem se na ulični kari. Ko pridemo v "žužemberk" je nastalo živahno v kari. Pogledam izza časopisa, ki sem ga bral in vidim čudno parado.

Spredej je korakal "muzikant" s harmoniko, katero je vlekla na take viže! Za njim sta šla ženin in nevesta, oba, seveda, oblečena kakor za pred oltar, — nevesta s pajčolanom in vsa nališpana brez vsakega ogrinjala. Za njima je šlo nekaj družic in drugov. Stopali so po taktu in viži: "Proti žabjaku spaciram korajžen in vesel, sem žabjek zagledal, se jokati začel." Ljudje v kari so se smejali in delali pripombe, katerih bi korakajoči v paradi ne bili vzeli za šalo. Meni pa je nehoče prišla na misel parada na dan cirkusa, katero so nas oče peljali gledat, ko je prišel Ringling Brothers Show v St. Cloud. Parada je šla iz enega saluna v družega. Povsod so malo plesali in precej popili. Tako, mi je bilo povedano, je navadno. Hvela Bogu, da se je to opustilo, kajti predno so prišli do zadnjega saluna, so se že napili in naplesali čez mero.

Zelo lepa pa je bila slovenska preprostost, katere je delala novoprišlece prijazne, nevsiiljive in krotke. Gostoljubnost je bila doma v slovenski hiši, če govori-mo v splošnem. Le škoda, da je marsikatera teh vrstosti bila zartta pozneje v hudi borbi za vsakdajni kruh.

(Dalje prihodnjič.)

skrita za grmom vresja, da je Tatarji niso zapazili, ko v sredino gozdiča sploh niso zašli.

Mihael Strogov se je po travi splazil do konja, ki je ležal. Po-božal ga je z roko, mu natihoma prigrvarjal in ga brez hrupa spravil pokonci.

Kakor nalašč so plamenice prav tedaj dogorele in ugasnile. Pod macesni je bilo še vedno dovolj temno.

Mihael Strogov je obrzdal konja, popel jermen pod sedlom, pritrtil stremena in začel konja polagoma vleči za uzdo. Pametna žival je šla pohlevno in popolnoma tiho za svojim gospodarjem, kakor bi ga razumela.

Nekateri usbeški konji so pa vendarle dvignili glave in se polagoma pomikali proti robu gozdiča.

Mihael Strogov je držal v desni roki samokres in bil pripravljen, da ustrelji prvega tatarskega jezdeca, ki bi se približal. Tako je dospel na desni ogel gozda ob cesti, ne da bi ga bil kdo opazil.

Da ga ne bi prehitro zagledali, je hotel konja zajahati šele onstran ovinka, ki je bil od gozda oddaljen kakih dve sto korakov.

Bil je vprav na tem, da prestopi rob gozda, ko ga je zavohal usbeški konj, ki je zarežgal in skočil na cesto. Njegov gospodar je stekel za njim, da ga ujame, in je v prvem svitu zore zagledal pred seboj nejasno podobo. Zavpil je:

"Pozor!"

Vsi jezdeci so planili kvišku in pridrli na cesto.

Mihaelu Strogovu ni kazalo drugega, nego da plane na konja in skokoma odjezdi po cesti naprej.

Najbolj sta hitela častnika in naganjala svoje ljudi, naj hito. Toda Mihael Strogov je bil že na konju.

V tem trenutku je počil strel in sel je čutil, da mu je krogla prevrtala sukno.

Ne da bi se obrnil ali odgovoril, je spodbodel konja z obema ostrogoma, šinil v grozovitem skoku iz gozda na cesto in drevel naravnost proti Obu.

Ker tatarski jezdeci niso imeli obrzdanih konj, jih je mogel nekoliko prehiteti. Toda v kljub temu so bili kmalu za njim. Prej kakor v dveh minutah je že slišal za seboj peketanje konj, ki so se mu polagoma bližali.

Tedaj se je začelo daniti in predmeti so se že razločevali na večjo razdaljo.

Mihael Strogov se je obrnil in zapazil jezdeca, ki se mu je hitro bližal.

Bil je deh-baši. Častnik, ki je imel izvrstnega konja, je jez-dil pred oddelkom in bil na tem, da ubežnika kmalu dohiti.

Ne da bi se ustavil, je Mihael Strogov nameril proti njemu samokres in ga sprožil. Usbeški častnik, zadet naravnost v prsi, se je zvrnil s konja.

(Dalje prihodnjič)

MALI OGLASI

Naznanilo

Društvo sv. Helene št. 193 K. S. K. Jednote pozvlje vse članice društva, da se polnoštevilno udeležijo v nedeljo, 17. aprila, osme sv. maše zjutraj, ki se bo vršila v cerkvi Marije Vnebovzete v Collinwoodu za vse članice našega društva. Prošene ste, da prinesete društvene regalice s seboj.—Odbor.

Stanovanje

se da v najem, štiri sobe, spre-daj, zgorej. Lep porč, podstreš-je, klet, za pranje in drugo. Kopalnice in gofka voda, vse samo za sebe, tudi zidana garaža rav-notam. Nahaja se na 1128 E. 63rd St. Pozve se na 1139 Nor-wood Rd. (92)

Soba

se da v najem z lastnim vhomod. Vprašajte na 1046 E. 69th St. (92)

Naznanilo

Cenjeni rojaki in rojakinje v Collinwood! Naznanjamo vam, da se je ustanovila prva slovenska teoretična in praktična družba za električna dela.

Popravljamo likalnice, pral-ne stroje, čistilce preprog in vse električne napeljave in naprave. Nizke cene. Solidna postrežba. Se priporočamo našim ljudem za obila naročila.

John Trček
15508 Holmes Ave.
Louis Jerkič
727 E. 17th St.
Tel. EDdy 1756

Naznanilo

Članice društva sv. Marije Magdalene št. 162 K. S. K. J., naznanjam, da bom pobirala društveni asesment v nedeljo, 17. aprila, od 10. do 12. ure dopoldne v stari šolski dvorani sv. Vi-da. Vse one, ki še nimajo plačanega asesmenta, so prošene, da ga poravnajo. Pozdrav — Marija Hochevar, tajnica.

Hiša naprodaj

Zidana hiša za 6 družin, na 757 E. 82nd St. Cena \$10,200. Več izveste pri Mr. Bermanu, 13419 Shaw Ave., tel. EDdy 6191-R. (91)

Pozor, žene in dekleta!

Ako prebirate dnevno časopisje ste brez dvoma že opazili, da so kratki lasje zopet v modi za žene in dekleta.

Vodilni "beauty parlors" v mestu označujejo v časopisih cene za striženje las, in pravijo, da so te cene jako nizke. Jaz pa vam garantiram veliko nižje cene in vam obenem nudim mnogo boljše delo. Strižanje las je moja posebnost. Zakaj bi torej hodile daleč v mesto, ko lahko pridete k nam, v vaši sredini, kjer si prihranite denar in mnogo časa. Pridite v mojo delavnico.

Ta oglas ni priobčen v javnosti, da bi vas zapeljal, nasprot-na, koristil vam bom, kajti če se oglasite pri nas, vam uredi lase izurjen brivec, da boste zadovoljne, pri tem si pa prihranite čas in denar.

Čisti, sanitarni prostori, izvrstno delo, in cene jako zmerne.

N. Bohar, brivnica,
pod Grdinovo dvorano
6023 St. Clair Ave.
Tel. HEnderson 2088
(April 12.16.)

V SPOMIN

četrtle obletnice smrti naše ljubljene in nepozabne matere

Mary Klemencic

ki je dne 17. aprila, 1928, mirno v Gospodu zaspala in nas za vedno zapustila.

Spomin na Tebe, draga mama z žalostjo obhajamo, ob grobu Tvojem v tugi bridki solze nas zalivajo.

Svet veselja nas ne mika, kar ste Vi odšli od nas, da izguba je velika, rane ne zaceli čas.

Solze te so posušile, bodo šele vse tedaj, duše naše ko združile, k vam odisle v sveti raj.

Žalujoči ostali:

Otroci.
Cleveland, O., 17. aprila, 1932

Išče se

dobro ohranjena oprava za gro-cerijo. Zglasite se na 1293 E. 55th St. (90)

Ako hočete imeti

lepo, nanovo papirano in moder-no prenovljeno stanovanje, pet zračnih sob, podstrešje, klet, se oglasite pri Marjanci Kuharjevi, 1123 Adison Rd. Stanovanje se nahaja v isti hiši zgoraj in se odda prav poceni pravi družini. (X)

Lepa prilika

za Slovenca. Naprodaj je dobra mlekarna v slovenski naselbini. Frank Mack, 1194 E. 71st St. (90)

Restavrant

naprodaj. Proda se radi bolezn-i. Lepa prilika za Slovenca. Vprašajte na 1301 E. 49th St. (91)

Pohišstvo naprodaj

za štiri sobe. Proda se tudi ma-li Ford truk. Jako poceni. Vprašajte na 9604 Edmonds Ave. Vzemite Payne Ave. karo. (90)

DOBER PREMOCI

Točna postrežba!
The Hill Coal Co.
1261 MARQUETTE RD.
Stari Cimpermanovi prostori
HENDERSON 5798
FRANK ARKO, zastopnik

SLOVENSKA BRIVNICA Z DOBRO POSTREŽBO
F. A. GREENCE
6124 ST. CLAIR AVE.

3 kosi za spalno sobo

postelja iz orhovine, skrinja in omara, navadna cena \$175.00
posebna cena \$64.50
Vprašajte za Mr. Peruška
The Stern Furniture Co.
15428 Waterloo Rd.

Frank Junkar
NAZANJAJ, DA JE PREVZEL
SINCLAIR GASOLIN POSTAJA
vogal 40. ceste in Hough Ave.
Znaten pepust pri cenah za slovenske odjemalce. Prve vrste gasolin, vsakih pet galon za 5 centov ceneje.
Druge vrste gasolin, vsakih pet galonov tri cente cenejše.
Olje vseh vrst. Za kvort je pet centov cenejše. To bodo naše stalne cene.
Zagotavljam točno in najboljšo postrežbo in se topla priporočam vsem Slovincem v Clevelandu za obilen obisk.

SEE Niagara Falls
ONLY
\$3.75 One Way \$6.50 ROUND TRIP
between CLEVELAND and BUFFALO
Autos, any size, carried for only \$3.75
(\$4.75 July 1st to Sept. 14th inclusive)
Why drive when you can put your car aboard for less than the cost of oil and gas? More restful... cheaper... and saves a day.
Steamers each way, every night, leaving at 9:00 P. M., May 15th to November 1st.
CLEVELAND AND PORT STANLEY, CANADA, DIVISION
July 1st to Sept. 5th incl. on Friday, Saturday and Sunday only
\$3.00 one way; \$5.00 Rd. Trip. Any car only \$3.75.
THE CLEVELAND AND BUFFALO TRANSIT COMPANY
East 9th Street Pier
Cleveland, Ohio

Ile De France
med Slovenci najbolj priljubljen in poznan parnik francoske linije, odpluje iz New Yorka na 30. aprila, 3. in 22. junija. Skupno potovanje na 3. junija. Priglasite se sedaj pri:
AUGUST KOLLANDER CO.
(brej J. L. Mihelich Co.)
6419 ST. CLAIR AVENUE V SLOV NARODNEM DOMU

Poslužite se domačega podjetja, ki je v resnici tudi priznано kot
NAJVEČJI, NAJBOLJI MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELJE V DRŽAVI OHIO
Odperto vsaki dan.
Ob nedeljah odprto od 10. zjutraj do 4. popoldne
BUKOVNIK STUDIO
6405 ST. CLAIR AVENUE Telefon: HENDERSON 5013

A. J. ŽUŽEK
ODVETNIK
Urad: 210 Engineers Bldg. — Main 8038
Stanovanje: 15708 Parkgrave Ave. — Kenmore 2357-J

POSEBEN POLETNI IZLET
V
JUGOSLAVIJO
NA NAJHITREJSEM EKSPRESNEM PARNIKU CUNARD LINE
MAURETANIA
Odpluje iz New Yorka preko Cherbourga
24. JUNIJA
pod osebnim vodstvom —
Mr. M. Ekerovicha,
znanega uradnika Cunardovega newyorskega urada, ki ve, kako se je treba brigati za potnike, da je njihovo potovanje na vodi in na kopnem prijetno in brezstrbno.
Potniki bodo zapustili Pariz na posebnem vlaku, ki jih bo vedel brez predavanja naravnost v Jugoslavijo, tako da bodo samo eno noč na vlaku.
Cena vsem tiktetom znižana za
20%
Preskrbite si prostor takoj. Vprašajte vašega lokalnega agenta ali
CUNARD LINE
1023 CHESTER AVE CLEVELAND, O.

POSAMEZNI SEDEŽI NAPRODAJ SEDAJ
Metropolitan Opera Company
iz New Yorka
Giulio Gatti-Casazza, Gen. Mgr.
Edward Ziegler, Asst. Gen. Mgr.
PUBLIC HALL APRIL 21, 22, 23
Deveta gala sezona štirih velikih opernih predstav
Četrtek, 21. aprila—**LAKME**
Pons, Swarthout, Thill, DeLuca Pinza, Paitrinieri, Hasselmans
Petek, 22. aprila—**MANON**
Bori, Gigli, Tibbett, Rothier, Bada, Cehanovsky, Hasselmans
Sobota, pona, 23. aprila—**HOFFMANOVE PRIPOVEDKE**
Bori, Pons, Moore, Swarthout, Jagel, Tibbett, Rothier, Ludikar Bada, D'Angelo, Cehanovsky, Gandolfi, Hasselmans
Sobota, zvečer, 23. aprila—**LA GIOCONDA**
Rosa Ponselle, Carmela Ponselle, Wakefield, Martinelli, Basola, Pinza, Gandolfi, Paitrinieri, D'Angelo, Sorafin

DR. J. V. ZUPNIK
zanesljiv zobozdravnik
Mnogo let na istem mestu. St. Clair vog. 62. ceste. Vhod samo iz 62. ceste. Knausovo sloplje.
GOVORI SLOVENSKO
Uradne ure od 9. zj. do 8. zv.

Leopold Kushlan
SLOVENSKI ODVETNIK
Čez dan:
513 ULMER BUILDING
Zvečer od 6. do 8.
6411 ST. CLAIR AVE.
Soba št. 7 Tel. HEnd. 5195
Ob srednj zvečer na 837 E. 237th St., Euclid, O. Tel. Kenmore 4458
Tel. Cherry 3932

Mrtvec na mostu

Za "Ameriško Domovino" priručil M. U.

Opomba prevajalca: Kakor praznujemo pri nas pust, tako praznujejo v Londonu "Guy Fawkes Day." Razlika je samo v tem, da se pri nas našim ljudje, medtem ko tamkaj uporabljajo samo strašila, kakoršna često najdemo na naših njivah.

Ta dan vozijo otroci po ulicah šeme, ter prosijo od mimoidočih denar, s katerim si potem kupijo umetne ognje itd, da jih spuščajo, medtem ko zažgo šemo. Brezdvomno je bil možakar žrtev kake tolpe, ki ga je umorila, a je bila potem v zadregi, kako bi se mrtveca odkrivala. Iz tega sledi: Našemili so mrtveca, našminkali mu obraz ter ga v mraku peljali preko waterlooskega mostu. Da se izognejo vsakemu sumu, so gotovo tudi kričali: "Spomnite se šeme." Kakor so drugi ljudje menili, da vidijo šemo, tako ji tudi stražnik ni posvečal posebne pozornosti. Ko so se prepričali zločinci, da niso ni pri stražniku zbudili suma, so zapeljali mrtveca v prizidek na mostu ter se odstranili. Drugi stražnik pa, ki šeme prej ni videl, je mislil, da ima opraviti s kakim pijancem ali norcem. Lahko si predstavljam njegovo presenečenje, ko se je mrtvec, čim se ga je dotaknil, zvalil na tla.

"Nu," je nadaljeval Peters, "obljubil sem gospodu odvetniku, da bom skušal slediti v tej smeri. Reči vam pa moram, da ni bilo lahko opravilo. Saj sami veste, koliko teh šem se 5. novembra v Londonu zažge." Gilmartin je prikimal. "Naravno sem takoj zaslišal stražnika, ki je bil na mostu do polnoči. Vprašal sem ga, dali je videl tam naokoli kaj šem. 'I seveda,' mi je odgovoril, 'pa mnogo.' Ene okoliščine je bil pa gotov in sicer, da ni videl nobenega odrasčenega, da bi bil vozil kako šemo naokoli, pač pa samo dečke. Prišel sem tedaj do zaključka, da so za to najeli kakega pobalina. Vsekakor sem bil pa tudi prepričan, da je bil možakar umorjen kje v bližini mosta in da bi mi dečko tudi lahko povedal za hišo. Morali smo zato izprašati v okrajih okoli mosta skoro vsakega dečka, kaj je počel ta dan. Končno sem izsledil žvižgavca, ki ste ga sami videli."

"O, sedaj že razumem," je pripomnil Gilmartin. "Nekdo je dečka najel, da je mrtveca zapeljal do mostu, vi pa še ne veste, kdo je bil ta nekdo."

"To je ravno, gospod nadinspektor — vendar pa se ne uje ma docela. Naš pobalin se je igral ob vhodu k waterlooski postaji, pa je videl nekega slaboočnega možaka — vsaj tako pravi — kako je stal poleg zaboja, ki je imel koleasa. V zaboju pa je imel tako šemo. Možak je poklical dečka ter mu dejal, da je brezposeln. Ali ne bi hotel voziti okoli šemo, pa bi si potem denar, ki bi ga naprosjačil, razdelila napol? Naravno, dečko je kar z obema rokama zagrabil za ponudbo — in možakar mu je potisnil v roke oje improviziranega vozička. Kolorvratila sta naokoli nekaj časa — dečko se ne spominja, koliko časa — po največ po zelo obljudenih ulicah. Zdi se pa, da možakar ni bil zadovoljen z vsoto, ki sta jo nabrala, pa je dečku naročil, naj gresta preko waterlooskega mostu na severno stran mosta. Dečko pripoveduje, da je enkrat vojaško ogrinjalo, v katerem je bila šema zavita, zdrknilo, pa da je tedaj možak skočil in ga popravil."

"Menite, da ni deček na šemi opazil ničesar posebnega?" "Vsaj kolikor trdi, ne. V resnici ne more razumeti, zakaj se mora zagovarjati za ono, kar je storil oni večer. Pripomnil pa je, da se mu je zdela šema najgrša, kar jih je kedaj videl, ter da je imela obraz kaj čudno rdečice pobarvan."

"Hm — in kaj potem?" "Čim sta prišla do zadnjega prizidka na desni, mu je možakar ukazal, naj zapelje voziček tjakaj. Ubogal je in tam sta si razdelila denar. Pa je možakar dejal dečku, da je slab pomagatelj in ga nagnal. Dečko je šel, pa se muzal, ker je tako z lahkoto zaslužil nekaj denarja. Čim je bil kakih dvajset seznjev stran, se je deček ozrl in trdi, da je videl, kako je porinil možakar šemo preko ograje v reko. Sicer pa pravi, da je vsekakor mogoče, da je porinil samo voziček."

"Brezdvomno," se je priključil mnenju Gilmartin. "Ali pa se spominja dečko časa, ko je zapustil možakarja?"

"Zelo slabo. Meni, da je bilo okoli enajste ure."

"Ho — tedaj je tudi nekaj nemarnosti vmes, pa najsibo že kjerkoli."

"O, tega ne vem," je dejal Peters. "Vsekakor je pa tudi mogoče, da je mislil stražnik, da se v prizidku pogovarjata dva človeka, a to še tem bolj, ako se je zločinec postavil k mrtvecu v tako pozo. Če pa je bilo telo pokrito z vojaškim ogrinjalom, ki je skoro iste barve kakor kamenje, iz katerega je zidan most, ga tudi skoro ni mogel opaziti."

"Hm, vsekakor mogoče," je pristal Gilmartin. "Ali ste skušali najti voziček?"

"Sem. Vendar pa brez uspeha. Rečna policija trdi, da je bil najbrže odplavljen."

"Vsekakor mogoče."

"Menim," je nadaljeval Peters, "da je zločinec mrtvecu nato obrisal raz obraz barvo, posadil ga na klop ter ga pokril do vratu z ogrinjalom. Uporabil je nato ugoden trenutek, ko ni bilo nikogar v bližini, ter izginil."

"Predvsem bi rad opisal zločinca," je pripomnil Gilmartin.

"Deček mi ga ne more popisati bogve kako natančno. Spominja se le, da je bil starejši človek, v navadni obleki, brez cvratnika in ovratnice ter da je imel lase gladko počesane."

"Upam, da ste ukrenili vse potrebno, da ne pride kak nepoklicanec v dečkovo bližino."

"Da. Semo mati ga je obiskala."

"Ste gotovi, da je bila dečkova mati?"

"Gotov. Iz bolnišnice sem ga odpeljal takoj k svoji soprogi. Nato sem poslal stražnika po mater. Treba bi bilo zelo prebrisanega človeka, da bi lahko prevaril mojo staro!"

Gilmartin se je od srca zasmeljal, ker je poznal gospo Peters, ki je z železno roko vladala Petersu. Dejal je: "Vse v redu, tedaj. Kako se pa dečko počuti?"

"O, prav dobro. Tle londonški pobalini so vam trdni kakor kamen."

"Peters, priporočam vam, da zabičate gospe Peters ponovno, da ne pusti k dečku razum matere nikogar. Tolpa, s katero imamo opraviti, je dovolj prebrisana in drzna, da bo poskušala na vse načine, da nam dečka iztrga."

"To bi že bilo, a kaj pa v slučaju, da bi dečka rabili, pa da ne bi mogel jaz sam ponj?"

"V tem slučaju ga bo morala pač gospa Peters pripeljati lastnoročno, kamorkoli bomo zahtevali. Nekako slutim, da bomo dečka v najkrajšem času rabili."

"Kaj naj storim pa jaz sedaj?" je vprašal v zadregi Peters. "Izvedel sem, kako je prišel mrtvec na most, a sem še vedno v temi, kdaj je pravzaprav zločinec, ki ga je umoril."

"O," je dejal Gilmartin, "v resnici sva pravzaprav oba na lovu za istim človekom. Vsled tega bom poročal Rocheju ter ga prosil, da pridodeli tudi vas meni."

"To mi vsekakor godi," je pritrtil precej potolažen Peters.

"Sedaj pa mislim, da pojdite domov ter se do dobra spočijte. Bojim se, da ne bomo vsaj v prihodnjih dneh, imeli mnogo časa za spanje."

"O, ne prestrašite me tako zlahka, gospod nadinspektor," se je smejal Peters ter se poslovil.

Ker ni bilo Rodheja v uradu, se je Gilmartin podal kmalu na domov. Žena, ki je bila že vajena, da je bil Gilmartin večših tudi po par dni in noči zaporedoma z doma, je že imela iz navade vse tako pripravljeno, da je kaj lahko postregla soprogu tako, da je bil v pol uri že

nasičen ter da je sedel v naslanjaču pred kaminom. In čim ga je slišala, da je deklamiral iz neke grške knjige, je bila prepričana, da je že pozabil nebroj težko in brig detektivskega poklica.

21. POGLAVJE
Pater Kleinmichel

Vsekakor pa se je teh brig in težav domislil Gilmartin drugi dan, ko je skušal najti novi glavni sedež zagonetne tolpe "poštenih" zločincev, a so mu dostavili zakasnelo brzojavko alderboroughskega opata. Istodobno so mu izročili tudi brzojavko tamkajšnjega policijskega inšpektorja, kateri pa je isto oddal celo turo kasneje. Zgodilo se je pa, da je pozneje brzojavko prej odprl, vsledčesar je ni mogel dobro razumeti. Glasila se je: "Policija iz Surrey-a našla zapuščen tovorni avtomobil v Tongham-u. Vse stražnišce opozorjene.—Inšpektor Farnshot."

Gilmartin je takoj odprl pravo brzojavko, ki je precej bolj jasnevala to: "Dva tujsca sta skušala okoli 10. predpolndne pri-

ti v Baumgartnerjevo sobo. Massey jih zasledoval do ceste. Možaka skočila v rjav tovorni avtomobil, številka neznana, ter se odpeljala v smeri proti Farnshotu. Policija obveščena. Chavasse."

Gilmartin je uvidel, da bi se lahko takoj odpeljal v Alderborough edino, če bi mu dali na razpolago najhitrejši avtomobil Scotland Yarda. Kratek telefonski pogovor — in kmalu nato je sedel poleg šoferja-stražnika, ki

je z večjo roko vodil avtomobil skozi jugo-zapadni del Londona. V Guildfordu je izvedel, da je imel tovorni avtomobil številke avtomobila, ki je že zdavnaj končal na kupu starega železja. V samostanu pa ga je pričakoval opat že na stopnicah, ker ga je vratar telefonično od vrat obvestil. Stari opat je bil v velikih skrbeh in Gilmartinu se je zdelo, da je izgubil precej svoje vojaške strumnosti.

"Gospod Gilmartin," je dejal, li?"

"skoraj da bi bilo najbolje, da brzojavim opatu v Einsiedeln, naj odpokliče svojega meniha in naj ga tamkaj zaklene na varno."

"Vsekakor vam je v veliko odgovornost, oče opat," je pristal detektiv, "zelo, zelo veliko odgovornost! Prepričan pa sem da vam prinesem olajšavo v najkrajšem času."

"Upam," je dejal opat. "Ali so oni nesrečni načrti že prispe-

li?"

VLADNI, DRŽAVNI IN MESTNI BOND

in javnih naprav

O'Connor, Perko & Zink, Inc.

778 Union Trust Building

CHerry 0912

CLEVELAND, OHIO

J. F. PERKO, predsednik

NAZNANILO IN ZAHVALA

Tužnega srca v globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naglo smrti za vedno preminul naš ljubljani soprog, oče, sin in brat

Valentin Valjavec

rojen dne 30. decembra, 1888 v vasi Smokotce pri Zabreznici na Gorjskem ter umrl dne 24. marca, 1932, ob 6. uri zjutraj in bil pokopan po cerkvenem obredu, na Calvary pokopališču, dne 26. marca, 1932, ob 1. uri popoldne. Rajni je bil član društva Carniola Tent, št. 1288 T. M. in samostojnega društva Kranj. Poleg zalujoče soproge in hčerke zapuša v stari domovini očeta, eno sestro in tri brate.

V dolžnost si štječemo, da se na tem mestu iskreno zahvalimo obilnim darovalcem cvetja, ki so ga položili na mrtvaški oder rajniku ter s tem nam dokazali veliko sočutje ob dnevih bridkosti. Darovani venci so nam bili v času žalosti v veliko tolažbo in izraz prijateljstva za pokojnikom. Naš izraz iskrene zahvale naj prejmejo sledeča društva, družine in posamezniki: Društvo Carniola Tent, št. 1288 T. M. in samostojno društvo Kranj; družine: Artel in Polak, Andrej Artel, Anton Dolinar, Blaž Gedeč, John Jalen, J. Kleindienst, Ivan Jantak, Jennie Lavrich, Louis Kunstel, John Azman, J. Rebolj, J. Šušteršič, Filip Zelle, Anton Snyder, Anton Stefančić, Mike Zupan, J. Braideček, Anton Marela in Paul Nadbath; posamezniki: Eddie, Joe in Louise Kovač, Jack in Vincenc Koman in Joe Pogačar, Mr. in Mrs. F. Martinič, Mr. in Mrs. Anton Razinger, Mr. in Mrs. Rakovec.

V največji hvalnosti se iskreno zahvalujemo darovalcem za sv. maše, ker njih dar nam je dokaz velike prijateljske ljubezni do rajnega. Našo zahvalo naj prejmejo sledeči: Ana Jalca, družina John Janč, družina L. Stefančić, družina Rebolj in družina Filip Zelle.

Iskreno zahvalo naj prejmejo sledeči za brezplačne avtomobile, ki so jih dali na razpolago ob času pogreba rajnika: Anton Stančar, Matt Kern, John Zupančić, Josip Kleindienst, John Sestan, John Rebolj, Joseph Rebolj, John Azman, John Medic, Anton Martinič, Victor Wood, John Božič, A. Stefančić, John Prčanar, A. Rakovec, Anton Novak, Paul Nadbath, Frank Svegal, Josip Kurrent, John Pollak in Frank Razinger.

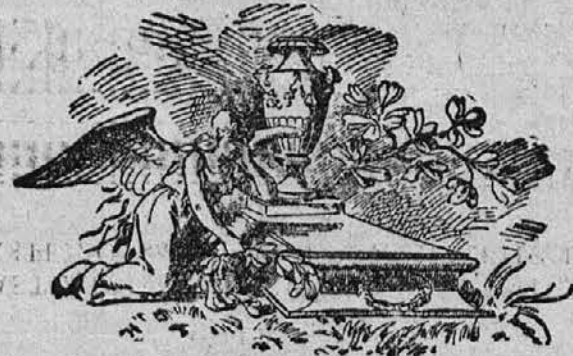
Najlepše se zahvalujemo Mr. in Mrs. Anton Artel ter Mr. in Mrs. John Pollak za brezplačno delo in veliko pomoč v hiši žalosti ob času bridke izgube nam najdražjega bitja.

Izraz naše prisrčne zahvale naj prejmejo vsi za vse, kar so nam dobrega storili in nas pomagali tolažiti ob dnevih žalosti. Hvala vsem, ki so prišli rajnika kropiti in vsem tistim, ki so ga spremili na pokopališče k večnemu počitku. Iskrena hvala pogrebni zavodu Josip Zela in Sinovi za vso postrežbo in lepo urejeni pogreb. Končno, hvala vsem za vse.

Dragi soprog in nikoli pozabljeni oče, lečil si se od nas nepričakovano ter se preselil tja, kjer ni ne solz in ne gorja. Težko nam je misliti, da Te ni več med nami. Roka Vsemogočnega je hotela imeti svoje stvarstvo in volja se je mogla tej sili ukloniti. Dragi nam in nikoli pozabljeni, spomini na Tebe so sladki, toda naša pot, ki sledi Tvoji, je grenka in z trnjam pocuta. Ob svežem grobu Ti ključev: Spavaj v miru spanje pravičnega in ameriške zemlja naj Ti bo lahka odeja do svidenja! — Zalujoči ostali:

FRANCES VALJAVEC, soproga.
IDA VALJAVEC, hčerka.

Cleveland, O., 15. aprila, 1932.

NAZNANILO IN ZAHVALA

V globoki žalosti in potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je previden z svetimi zakramenti za umirajoče za vedno v Bogu preminul naš ljubljani oče, brat, tast in stari oče

JOSEPH KASTELIC

Rojen je bil dne 17. februarja leta 1876. v Trebnjem na Dolenjskem. Umrl je dne 30. marca 1. l. ob 10 uri zvečer v Glenville bolnici, ter je bil pokopan po cerkvenem obredu dne 4. aprila ob 10 uri popoldne iz cerkve Sv. Kristine na Kelvariju pokopališču. V Ameriki je bival 31 let. Pokojnik je bil član družtev "Zavedni Sosedje št. 158 S. N. P. J." "društva "Carniola Tent št. 1288 T. M." ter častni oče "Altarnega društva Sv. Kristine. Poleg zalujoče družine zapuša tukaj tudi brata Johna.

V dolžnost si štječemo iskreno se zahvaliti vsem, ki so položili vence na mrtvaški oder nepozabnega rajnega, ter stem dokazali veliko prijateljstvo in izraz sočutja za pokojnikom. Poklonjeno cvetje nam je bilo v veliko tolažbo ob času britkosti in žalosti v hiši. Naš izraz globoke hvaležnosti naj prejmejo sledeča društva, družine in posamezniki: Društvo "Zavedni Sosedje št. 158 S. N. P. J.", društvo "Carniola Tent št. 1288 T. M.", Slavenski društveni dom, "Jugoslovanski Progressivni Klub, "Anchor Club," in "Euclid Fire Department" Družine: Matt Kastelic, Anton Verhovec, Steve Brodnik, Frank Rupnik, Anton Logar, Ignacij Slapnik. Posamezniki: Jim Kastelic, Dr. Mrs. L. J. Perme, Mr. in Mrs. Anton Kren, Mr. in Mrs. J. J. Grdina, Mr. in Mrs. Frank Mance in Mrs. M. Hoge.

Iskreno zahvalo naj prejmejo obilni darovalci za svete maše, ki se bodo brale za dušo pokojnika. Mnogi prijatelji, ki so z čdrpo roko dokazali in darovali za za-dušnico ranjka nam je bilo v veliko tolažbo ob času izgube nam najdražjega bitja. Za njih dar naj bo naša iskrena zahvala izrečena sledečim družinam in posameznikom: Mrs. Papesch, Mr. in Mrs. Joseph Busher, Rev. A. L. Bombach, družini Frank Perme st., Mr. in Mrs. Vidmar, družina Frank Červan, Dr. Mrs. L. J. Perme, družina Mrs. Josephine Mervar, družina Frank Vesel, družina A. Lourin, Mr. Jos. Dermasa, Mr. John Kren, Mrs. Ana Novinc in družina Marie Strukel, Elkhart, Ind.

Izraz naše velike hvaležnosti naj prejmejo vsi, ki so dali svoje avtomobile brezplačno na razpolago in vsi tisti, ki so prišli pokojnika kropiti in ga spremili k večnemu počitku na pokopališče. Iskrena hvala članicam "Altarnega društva Sv. Kristine za opravljeno molitev za dušo rajnika ob mrtvaškem odru. Na temu mestu naj bo izrečena najlepša zahvala vsem za vse, kar so nam dobrega storili ali nas pomagali tolažiti ob času britkosti v hiši.

V hvaležnost naj prejmejo našo iskreno zahvalo Rev. A. L. Bombach, Rev. Dr. Kirby, Rev. Edward Reilly za opravljene cerkvene pogrebne obrede, ter organistu Mr. Martinu Bakerju za zapeto žalostinko ob dvigu rakve namenjeno k večnemu počitku. Izraz naše hvaležnosti naj prejme pogrebni zavod August F. Svetek, za vsestransko postrežbo in lepo urejen pogreb.

Dolžnost nas veže, da se iskreno zahvalimo Mrs. Frances Rutar za izdatno in brezplačno pomoč v hiši žalosti ob dnevih britkosti.

Dragi in nedosteljivi nam oče, Tvoja pot je cilj do umrle naše mame in Tvoje ljubljene soproge. Ista zemlja, ki krije Tvoje trudne ude, krije tudi našo nepozabno mamo in Tvojo nekdanjo ljubljeno ženo. S Teboj zginili smo vse in vso ljubezen, katero mora imeti in jo dati le dobri oče in ljuba mamica. Ostal naj je le edini spomin, in to kup zemlje, kjer lahko dobijo naše solze na njej uteho in delno zadoščenje. Ljubi nepoznanci oče ključem Ti ob svežem prezgodnjem grobu ob strani naše ljubljene rajne mame "Naj Ti bo lahka ameriške zemlja in spavaj mirno spanje do svidenja nad zvezdami.

Zalujoči ostali:

EDWARD KASTELIC, sin; JOSEPHINE por. PERME, hči; JOHN PERME, zet; MARIJA KASTELIC, snaha; JOSEPHINE PERME JR. vnukinja.

Jako zmerne cene

Vsak je lahko zagotovljen, ako vpraša za našo postrežbo, da mu ni treba biti v skrbeh radi vprašanja stroškov.

Naša postrežba je osnovana na jako zmernih cenah in stroški so vedno kontrolirani od onih, ki naročajo pogreb.

PARTIAL VIEW OF SERVICE ROOMS

AUGUST F. SVETEK
FUNERAL DIRECTOR

478 EAST 152ND ST.
KENMORE 2016